

“Benim mânevi mirasım ilim ve aklıdır”
Mustafa Kemal Atatürk

Bilim ve Teknik
Aylık Popüler Bilim Dergisi
Yıl 55 Sayı 653
Nisan 2022

İmtiyaz Sahibi
TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Hasan Mandal

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doç. Dr. Rukiye Dilli

Yayın Yönetmeni - Editör
Dr. Özlem Kılıç Ekici

Yayın Danışma Kurulu
Prof. Dr. Emine Adadan
Doç. Dr. İsmail Sengör Altıngövdü
Prof. Dr. Elif Damla Arsan
Doç. Dr. Rukiye Dilli
Doç. Dr. Nuray Karapınar
Prof. Dr. Faruk Soyduğan

Araştırma ve Yazı Grubu
Dr. Özlem Ak
Dr. Tuncay Baydemir
Dr. Bülent Gözcelioğlu
Dr. Mahir E. Ocak
İlay Çelik Sezer

Redaksiyon
Dr. Nurulhude Baykal

Grafik Tasarım-Web
Hüseyin Diker

Mobil Uygulama
Selim Özden

Teknik Yönetmen
Sadi Atılğan

Mali Yönetmen
Adem Polat

İletişim Bilgileri
TÜBİTAK *Bilim ve Teknik* Dergisi
Bilim ve Toplum Başkanlığı
Remzi Oğuz Ark Mah.
Tunus Cad. No:80
06540 Çankaya ANKARA
bteknik@tubitak.gov.tr
www.bilimteknik.tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri (312) 222 83 99
abone@tubitak.gov.tr
www.tubitakdergileri.com.tr

ISSN 977-1300-3380
Fiyatı 7 TL - Yurtdışı Fiyatı 5 Euro

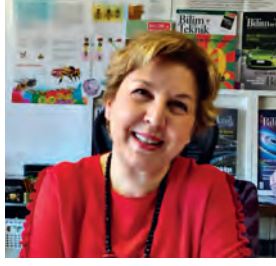
Baskı PROMAT Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
http://www.promat.com.tr/
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi 25.03.2022

Dağıtım Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
http://www.tdp.com.tr

Bilim ve Teknik Dergisi, Milli Eğitim Bakanlığı
[Tebliğler Dergisi, 30.11.1970, sayfa 407B, karar no: 10247]
tarafından lise ve dengi okullara; Genelkurmay Başkanlığı
[7 Şubat 1979, HRK: 4013-22-79 Eğt. Krs. Ş. sayı Nşr.83]
tarafından Silahlı Kuvvetler personeline tavsiye edilmiştir.

Her ayın 1'inde çıkar.

“Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz geleceğin bir gülü, yıldızı ve ikbal ışığısınız. Memleketi asıl ışığa boğacak olan sizlersiniz. Kendinizin ne kadar önemli ve değerli olduğunu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şey bekliyoruz.”
Mustafa Kemal Atatürk

Ülkemizin geleceğinin teminatı olan bütün çocuklarımızın ve her yaşta çocuk kalmayı başarabilen tüm okurlarımızın “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı”nı en içten dileklerimizle kutluyoruz.

Gök bilimi ve uzay teknolojileri dünyasında uzay teleskopları çağı yaşıyor. Uzay teleskopları, yeryüzündeki teleskoplara kıyaslandığında pek çok avantaja sahip. Görüntüde bulanıklık ve havadaki partiküllerden yansıyan ışığın oluşturduğu arka plan kirliliği gibi atmosferin olumsuz etkilerinden bağımsız bir şekilde görüntü elde edilmesinin yanı sıra atmosferimiz tarafından tutulan yüksek enerjili ışığın gözlemlenmesi ancak bu şekilde mümkün olabiliyor. Yaklaşık yarım asırlık geçmişi olan uzay teleskoplarıyla yapılan gözlemler sayesinde evren, yıldızlar, galaksiler, gezegenler, kara delikler ve uzaydaki daha pek çok gök cismi hakkında çok önemli bilgilere sahibiz. Uzay teleskoplarıyla elde edilen verilerin analiz edilmesiyle önemli sonuçlara ulaşılmış olmasına karşın gök bilimciler bugünlerde başka bir heyecan içindeler. Uzaya gönderilen en büyük ve en hassas aynaya sahip, yüksek teknoloji harikası James Webb Uzay Teleskobu (JWUT), uzayda aşama aşama açılarak Dünya'ya yaklaşık 1,5 milyon km uzaklıktaki gözlem yapacağı yörünge noktasına ulaştı. Bugünlerde teleskobun optik ayarları yapılıyor ve test görüntüleri elde edilerek işleniyor. Faruk Soyduğan'ın hazırladığı yazıda JWUT'un teknik özellikleri ile birlikte 2022 yılının yaz ortalarında başlaması beklenen bilimsel görevleri detaylı bir şekilde ele alıyoruz.

Nisan ayı “Otizm Farkındalık Ayı”. Tüm dünyada çok sayıda insanı etkileyen otizm konusundaki farkındalığın artması, hem toplumun bu bireylerin özelliklerini tanıyarak onları daha iyi anlamasına yardımcı olmada hem de daha çok insanın bu bozukluk yelpazesi konusunda bilinçli davranarak teşhis ve tedavi imkânlarından vakitlice yararlanmasının sağlanmasında faydalı olacaktır. Özlem Ak bu ayki yazısında küresel salgının otizmi bireyler ve aileleri üzerindeki etkilerinden bahsederek bu zorlu dönemin yıkıcı etkilerini azaltmak için otizmi çocuklar ile ailelerinin fiziksel ve ruhsal sağlıklarını takip etmenin son derece önemli olduğunu vurguluyor. Tuncay Baydemir ise atmosferdeki karbondioksiti tutmanın önemli bir yolu olan doğrudan hava yakalama teknolojisini anlatıyor. “Kepler - 451 Çift Yıldızı Etrafında İki Yeni Gezegen Keşfi” ve “Yapay Zekâ ve Resim Sanatı” başlıklı yazılarımızı da zevkle okuyacağımıza eminiz.

Dergimizin daha düşük fiyata ve ücretsiz kargoyla sizlere ulaşacağı abonelik fırsatından (yıllık 60 TL) faydalanmak için www.tubitakdergileri.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz. Dergimizin internet sayfasını (<https://www.bilimteknik.tubitak.gov.tr>) ve sosyal medya hesaplarını da takip edebilir, hayatınızdaki yerini ve size neler kattığını bizlerle paylaşabilirsiniz (bteknik@tubitak.gov.tr).

Nesiller büyüten dergimizin bu sayısını da keyifle okumanızı diliyor, sonraki sayılarımızı sabırsızlıkla bekleyeceğinizi umuyoruz.

Sağlıcakla ve bilimle kalın... Unutmayın #bilimokuyanbilir!

Saygılarımızla,
Özlem Kılıç Ekici